

MAM DZIECKO W SZKOLE

kwiecień
2017

4

bezpłatny magazyn
dla rodziców, uczniów i nauczycieli
o wspólnych sprawach i problemach

W NUMERZE:

Praca dla 5 mln marzycieli
OGŁOSZENIE str. 2

Zapraszamy w odwiedziny do szkoły
Cogito W PŁOCKU str. 4

Spotkania w męskim gronie
OJCIEC XXI wieku str. 8

Wywiad z Katarzyną Trojańską
EDUKACJA skrojona
NA MIARĘ UCZNIĄ str. 12

Dr Clown
TERAPIA śmiechem str. 16

fot. Zofia Malepa

*Czy jest ktoś,
kogo chciałbyś zmienić,
poinstruować, ulepszyć?*

*Świetnie!
Jestem za!*

*Ale dlaczego
nie zaczniesz
od siebie?*

Dale Carnegie

pisarz z zakresu psychologii i historii

Wiosna zawsze pobudza do życia i dodaje odwagi do zmian... a co by było, gdyby tak marzenia zamienić na zdarzenia? Pamiętajmy, że do realizacji naszych marzeń – często dzieli nas zaledwie kilka kroków. Ten najważniejszy krok polega na poproszeniu innych: o pomoc, wsparcie, wskazówki, informacje. Pamiętajmy tylko odważni ludzie proszą o pomoc. Prośbienie innych o pomoc i wsparcie nie jest oznaką słabości, ale siły!

Wspierajmy się i dzielimy doświadczeniami, wiedzą, umiejętnościami – dzielimy się optymizmem i naśladowmy ciekawe rozwiązania. Mamy nadzieję, że w tym numerze znajdziecie wiele inspiracji. Zwróćcie uwagę jak niektóre rozwiązania są proste!

Przed nami najpiękniejsze Święta – radosne, wiosenne, słoneczne. Prosimy przyjąć najlepsze życzenia, spokojnych, rodzinnych Świąt i niech moc będzie z Wami... bo stać nas na więcej!

WIELKA GRA
O POTENCJAL I ZDROWIE DZIECI

**Gbydym te solwa
nipalasa do gróy
namogi zmaisat
z popzrerawcynami leritami,
to i tak byś je oczdayt!!
Fsanycajuje jset
jak weile ptojarisz
newat o tym nie wedząc,
pdwara?**

Niezwykła praca marzeń, czeka na wybitne jednostki! Kusi wszechstronnym rozwojem, poznawaniem świata i deklaruje wpływ na życiowy sukces! Poznajmy więc warunki, które oferuje. Kto ma ochotę? Kto się skusi? Czy to oferta pracy w NASA? W Służbach Obrońców Krasnali? Czy już wiecie jaka to instytucja? Taka 1-kwietniowa zagadka!

Ogłoszenie: PRACA spełniająca 5 milionów marzeń!

- Codziennie rozpoczyna się o godzinie 8 rano. (Ponieważ szef pozostaje nieugięty i nie widzi sensu w przesunięciu godzin pracy – choćby o kwadrans, pracownik musi liczyć się z podróżowaniem w korkach i ewentualnym tłoku w komunikacji miejskiej).
- Spóźnienia są skrzętnie notowane i podliczane pod koniec miesiąca. Często wpływają na decyzję o podwyżce lub naganiu.
- Rozpoczęcie pracy na tym stanowisku to deklaracja współpracy na najbliższe 12 lat. Nie ma od niej odwrotu, nie możemy się zniechęcić, wycofać, zrezygnować.
- Praca odbywa się w ściśle wyznaczonych dniach i godzinach. Wolne dni są ustalane z dużym wyprzedzeniem, a nieobecności i „chorobowe” nie mile widziane.
- Gdybyśmy jednak skusili się na urlop (np. w marcu) lub dopadnie nas niedyspozycja, nasz powrót do pracy wiąże się z pełną gotowością – musimy mieć uzupełnione braki i być na bieżąco z tym, co dzieje się w firmie. (Nikt, niestety nie może pozwolić sobie na to, by zespół czekał na jedną osobę).
- Oferta jest skierowana do jednostek wytrzymałych na stres. Napięty grafik działań pozwala korzystać z toalety tylko w wyznaczonym czasie.
- Cenna jest także umiejętność zdobywania i spożywania posiłków w 10- minutowej jednostce czasowej.
- Pracownik musi charakteryzować się dużą wytrzymałością na tłok, hałas oraz posiadać wysoki próg odporności psychicznej. Działanie pod wpływem stresu, presji czasu oraz wysokie oczekiwania są „chlebem powszednim”.
- Przydaje się umiejętność samodzielnego kontrolowania emocji oraz uruchamiania kreatywności ... ale tylko na wyrażone życzenie.
- Pamięć faktograficzna mile widziana (bardzo!).
- Umiejętność koncentrowania się „na zawołanie” – niezbędna!
- Często niezbędne jest dźwiganie ciężarów nieadekwatnych do wydolności pracownika – z tego tytułu nie są przewidziane dodatkowe gratyfikacje.
- Praca charakteryzuje się dużą dynamiką - zakres obowiązków podlega zmianie co 45 minut.
- A także stabilnością – pracownika obowiązuje 6 stopniowy system gratyfikacji, którego zasady poznaje pracownik na wstępnym przeszkoleniu w pierwszych dniach funkcjonowania w firmie.
- Od pracowników oczekuje się entuzjazmu, samodzielnego rozwiązywania konfliktów wewnątrz zespołów oraz podporządkowania się liderom projektów.
- Obowiązuje zakaz używania w pracy urządzeń typu telefon, kalkulator.
- Ze względu na dobro i poufność działań pracownik ma obowiązek udostępniać prywatne notatki lub zbierać informacje według ściśle określonego przez lidera sposobu.
- Cel poszczególnych działań lub projektów może być nieprecyzyjny lub niedostępny dla pracownika (mimo to, trzeba zadanie wykonać!).
- Pracownik musi ufać liderowi i nie mieć wątpliwości, co do sensu wykonywanej pracy.
- Niezbędna jest nieustająca motywacja do działań.
- Wszelkie przejawy inwencji twórczej, ozdabianie notatek lub zbyt intensywne zadawanie pytań jest niewskazane, gdyż wpływa na efektywność grupy oraz tempo wykonywanych prac.
- Działania nieskończone lub wymagające udoskonalenia – pracownik uzupełnia w domu.
- Pracownik może liczyć na jeden ciepły, dwudaniowy posiłek dziennie. Jego skład ustalany jest przez dział żywieniowy. W wyjątkowych przypadkach zakład dostarcza pracownikowi dodatkowych racji żywieniowych w postaci mleka i warzyw.
- Od pracownika oczekuje się czynnego udziału w spotkaniach integracyjnych oraz wnoszenia w terminie składek finansowych na wskazane potrzeby.
- Raz do roku, zwyczajowo pracownik wykupuje fotografię upamiętniającą rok wspólnej pracy z zespołem.
- Wszelkie kwestie sporne regulowane są poprzez odpowiednie rozporządzenia oraz ewentualny kontakt z Dyrekcją.
- Pracownik ma obowiązek dbać o odpowiedni strój BHP, którego elementem podstawowym są ... kaptcie!

Jaka to instytucja?

Zuzanna Taraszkiewicz

Zawsze najpierw przegrywasz w głowie

Każdy, kto interesuje się rozwojem osobistym wie, jak wiele zależy od nastawienia. Mało kto jednak wie, że da się wyróżnić dwa konkretne jego typy. Wybór jednego z nich określa całe Twoje życie. Każdej chwili jednak możesz ten wybór zmienić.

- Nastawienie **determinuje Twoją życiową sytuację bardziej niż cokolwiek innego**. Są ludzie, którzy wbrew oczywistym warunkom potrafią przekraczać własne ograniczenia i regularnie odnoszą ponadprzeciętne sukcesy
- Da się wyróżnić **dwa podstawowe typy nastawienia: stałe i rozwojowe**. Wybór któregoś z nich przesądza o całym Twoim życiu
- **W każdej chwili możesz ten wybór zmienić!** Człowiek przegrany łatwo ulega złudzeniu, że jego nastawienie jest niezmienne (bo u niego się nie zmienia) i niezależne od niego – jak pogoda (bo nie umie go zmienić). Są jednak klucze do zmiany własnego nastawienia nawet, kiedy brak nam wiary w siebie. Zmień nastawienie, a zmienisz swoje życie.

Nieustannie podziwiam mojego serdecznego przyjaciela Łukasza Krasonia, który większość swojego życia spędził na wózku inwalidzkim z bardzo ograniczoną możliwością poruszania się, a jest wulkanem energii i wziętym mówcą motywacyjnym. Nie tylko słowem, ale swoim życiem codziennie pokazuje, że niemożliwe istnieje głównie w głowie. Na kołach wózka ma napisane swoje życiowe motto: Zakaz Narzekania.

Spełnia swoje marzenia, inspiruje mnóstwo ludzi, ma kochającą żonę, która podziela jego pasję. Tworzy i realizuje wiele planów, wybiegających daleko w czasie i przestrzeni. Niedługo wybiera się na górę Fuji, gdzie wniesie go na plecach jego przyjaciel. Ile znasz osób, które zdecydowałyby się na taką wyprawę, nie mając żadnych ograniczeń zdrowotnych?

Kiedy pierwszy raz usłyszałem jego historię, nie potrafiłem oprzeć się wrażeniu, że słucham człowieka z innej planety. Tak bardzo była wolna od biadolenia czy choćby epatowania tym, jaki to ja jestem dzielny, że się tak nie daję. Już na starcie swojego życia Łukasz, ze swojego wózka, był trenerem podwórkowej drużyny piłkarskiej, zorganizował w swojej miejscowości instalację internetu, którego został adminem i ogólnie jeśli coś sobie wymyślił, od razu następnym pytaniem było i jest do dzisiaj JAK.

Kiedy tej jego opowieści słuchałem, przypomniała mi się moja własna życiowa historia. Odpukać: nigdy w życiu nie chorowałem na nic poważnego. Nie mam budowy osiłka, ale jestem wytrzymały i od wielu lat bardzo zdrowy. Wychowałem się w dużym mieście, w rodzinie umiarkowanie dostatniej, nie musiałem w młodości pokonać żadnych poważnych zewnętrznych przeszkód. Jako dorosły odnosiłem w kolejnych pracach wyjątkowe sukcesy, byłem tłumaczem amerykańskich prezydentów i brytyjskich premierów itd. Pod wieloma względami moje życie było przeciwieństwem życia Łukasza.

A jednak, z powodów o których opowiadam gdzie indziej, w dorosłe życie wszedłem z przetrąconym poczuciem własnej wartości – żeby nie powiedzieć: w ogóle pozbawiony takiego poczucia. Całe lata zajęło mi odkrywanie kim jestem i uwolnienie się od nawyku myślenia o sobie jak najgorzej. Żadne zewnętrzne sukcesy nie wpływały na zmianę tego nastawienia. A już o spełnianiu swoich marzeń na poważnie nie myślałem... aż do późnej 40tki, kiedy jednego dnia zawałilo mi się moje „zewnętrzne” życie i nagle znalazłem się przed szansą popatrzenia na wszystko od nowa. Ten najtrudniejszy moment mojego życia był największym darem, jaki życie mogło mi ofiarować.

Czasem myślę sobie: jak wyglądałoby dziś moje życie, gdybym od początku patrzył na nie tak, jak Łukasz: jako na nieograniczoną przestrzeń możliwości, które po prostu tylko technicznie mogą nas ograniczać, dopóki nie wymyślimy sposobu na ich pokonanie?

Jak wyglądałoby dziś życie Łukasza, gdyby myślał o sobie tak, jak ja o sobie myślałem... Kiedy odnosząc autentyczne sukcesy przez duże S całymi latami, czekałem tylko, kiedy to wszystko w końcu się zawali, bo wreszcie wszyscy zobaczą, jaki jestem beznadziejny...?

Dwa życia, dwa światy odległe od siebie o lata świetlne, a jednak dzisiaj się stykają, bo ja chyba ten jego świat nieograniczonych marzeń z daleka czułem i bardzo, bardzo chciałem do niego dolecieć.

Stawać się jest lepiej niż być – Carol Dweck

W głośnej ostatnio książce Mindset (Nastawienie), jedna z najbardziej uznanych amerykańskich badaczek Carol Dweck (wykładowczyni na najlepszych światowych uniwersytetach: Columbia, Harvard, Stanford) opisuje, jak trafiła na zupełnie niezwykle warunki rozwoju, stworzone w jednej ze szkół, w których prowadziła badania. Otóż tam na świadectwach w rubryce ZALICZENIE nikt nie dostawał oceny NIE ZALICZYŁ. Jeśli ktoś oblał egzamin, wpisywano mu tam NOT YET, czyli Jeszcze Nie Zdał.

Cała edukacja w tej szkole opierała się na założeniu, że uczniowie są na DRODZE ROZWOJU. Jeżeli któryś czegoś nie zdał, to tylko oznaczało, że może to zrobić, a nie, że jest do niczego i już nic z niego nie będzie. Idąc dalej tym tropem doszła do wniosku, że ludzie dzielą się na dwa typy podejścia do życia – dwa typy nastawienia: stały i rozwojowy.

Nastawienie stałe

Ludzie, którzy przyjmują stały typ nastawienia, uważają się za generalnie niezmiennych. Nic mi nie wychodzi, bo nigdy nie byłem dobry w rachunkach. Albo to leń, nic w życiu nie osiągnie, bo nigdy nic mu się nie chciało zrobić porządnego. Pół biedy, kiedy tak myślą o tobie inni. Ale jeśli myślisz tak o sobie sam albo sama, wtedy automatycznie wyczarowujesz sobie niezmienną rzeczywistość pozbawioną możliwości – jest tylko to, co teraz możesz albo ci wolno.

Nastawienie rozwojowe

Drugi typ to nastawienie rozwojowe. To podejście, w którym jeśli coś mi nie wychodzi albo nie wyszło, to tylko dlatego, że coś robię nie tak, bo jeszcze nie opanowałem tego, co potrzeba. Po pierwsze, to nie oznacza, że we wszystkim innym też jestem do niczego. Po drugie, otwiera to przede mną nie barierę niemożności, a przestrzeń możliwości: jeśli zechcę, to w końcu mi wyjdzie. Every master was once a disaster mówi amerykańskie porzekadło: każdy mistrz był kiedyś beznadziejny.

Nie zdając sobie zupełnie z tego sprawy, od zawsze chyba przyjmuję w życiu nastawienie rozwojowe, chociaż w odróżnieniu od Łukasza kompletnie w siebie nie wierzyłem. Mimo to ten brak wiary w siebie, tak głęboki, nie miał znaczenia, odkąd zacząłem nad sobą pracować. Tylko dlatego, że początkowo beznadnie i nieskładnie, ale jednak nie chciałem stanąć w miejscu i uznać, że to koniec i że już nic ze mnie nie będzie. Mój świat stopniowo zaczął się przejaśniać.

Zmiana nastawienia ze stałego na rozwojowe – na Jeszcze Nie Zdałem – nie wymaga żadnej życiowej rewolucji. Wystarczy postanowić. To Twój własny wybór. Wybierz mądrze.

INSTRUKCJA. ZADANIA DO WYKONANIA

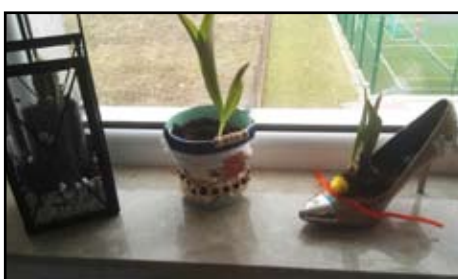
- **Pomyśl sobie o swoich 1-3 największych słabościach. Czymś, czego się może nawet wstydzić, czego w sobie nie lubisz, co chciałbyś/chciałabyś, aby było zupełnie inaczej. Napisz każdą z tych cech albo opisów na kartce, jedno pod drugim.**
- **Następnie na drugiej kartce napisz przeciwieństwo każdej z tych niechcianych cech. Na przykład, zamiast Jestem bałaganiarą → Jestem super uporządkowana.**
- **Przed każdym z tych pozytywów dopisz słowa JESZCZE NIE**
- **A teraz tę pozytywną kartkę zawieś sobie w widocznym miejscu, gdzie będziesz na nią często spoglądać. Przyzwyczaj się do tych myśli. Odtąd to jesteś właśnie Ty.**

Powodzenia!

krzysztoflitwinski.pl mogewszystko.pl

Szkoła to miejsce, gdzie zarówno dzieci, jak i dorośli spędzają wiele godzin swojego życia. W szkole – jako domu edukacji całych generacji, modeluje się wiele procesów edukacyjnych i społecznych. Ale przestrzeń, w której przebywają uczniowie niesie także ważne przekazy wychowawcze poprzez estetykę. Rzeczywistość estetyczna kreuje zaś rzeczywistość etyczną. Tak m.in. realizuje się wychowanie przez sztukę. W pięknej przestrzeni czujemy się lepiej, wznioślej, jakby stojąc na palcach... Można powiedzieć: pokaż mi szkołę, a powiem ci jak tu jest traktowany mały człowiek, które wartości są priorytetem, które potrzeby dzieci są zaspokajane.

Zapraszamy w odwiedziny do Szkoły Cogito w Płocku

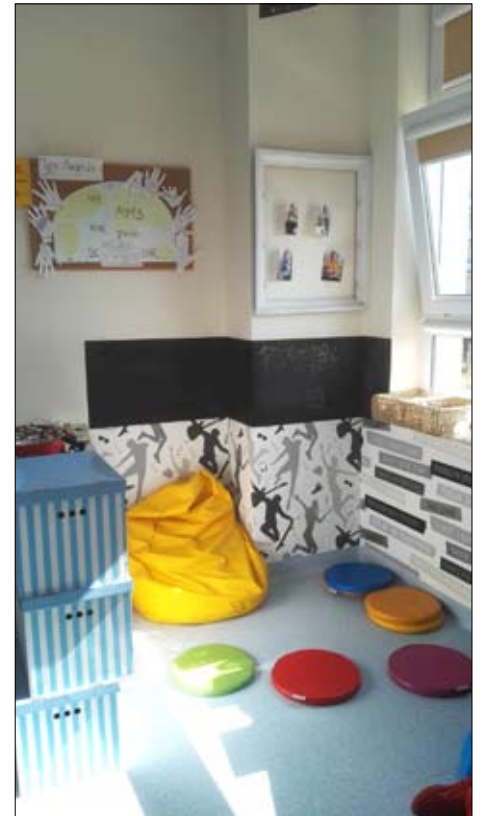

Niepubliczna Szkoła Podstawowa Cogito w Płocku

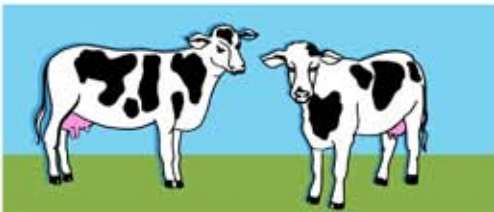
– jak mówi dyrektor **Luiza Kalinowska-Skutnik**, to szkoła dla ucznia, nie dla nauczyciela lub innych dorosłych. Szkoła to ludzie, a Cogito to zespół ludzi-pasjonatów, którzy kochają to, co robią. Ważne dla nas są relacje – pozytywne relacje z uczniami, rodzicami czy z innymi nauczycielami.

Stawiamy na neurodydaktykę i w oparciu o nią projektujemy przestrzeń edukacyjną. Pracujemy na potencjale naszych uczniów, pomagamy im w tworzeniu stabilnego poczucia wartości, zarządzania sobą: emocjami, planowaniem własnej pracy, korzystania z własnych zasobów.

Cogito to szkoła w drodze, łamiąca schematy, zachęcająca swoich uczniów do wychodzenia poza ramy. Szukamy nowych metod, nowych rozwiązań, które pomogą w osiągnięciu celów adekwatnych do zmieniającej się rzeczywistości świata współczesnego. Przestrzeń szkoły to wystrój sprzyjający rozwojowi kreatywności, poczucia wartości oraz oryginalności myślenia.

10 DZIWNYCH RYTUAŁÓW I SPOSOBÓW NA KREATYWNÓŚĆ – KULISY PRACY ZNANYCH TWÓRCÓW

GERTRUDE STEIN (1874-1946)

Pisarka lubiła patrzeć na krowy w przerwach od pracy. Jeździła po okolicy w poszukiwaniu odpowiedniego miejsca do obserwacji tych zwierząt. Gdy jakaś krowa nie odpowiadała jej nastrojowi, ruszała w poszukiwaniu kolejnej.

IGOR STRAWIŃSKI (1882-1971)

Gdy miał blokadę twórczą, na chwilę stawał na głowie. Kompozytor uważał, że daje to „głowie wytchnienie i oczyszcza mózg.”

WOODY ALLEN UR. 1935

W impasie twórczym bierze nadprogramowe prysznic. Stoi wtedy pod strumieniem parującej wody przez ok. 30 minut, zastanawiając się nad pomysłami i przerabiając w myślach intrygę. Według niego prysznic daje twórczy bodziec, a woda przerywa wszystko co złe i odpręża.

NICHOLSON BAKER UR. 1957

Pisarz bardzo lubi uczucie towarzyszące wczesnemu wstawaniu. Ma strategię, która umożliwia mu „wyciśnięcie” aż dwóch poranków z jednego dnia. Wstaje o czwartej rano i pisze przez godzinę, półtorej, po czym znowu kładzie się spać i budzi koło ósmej trzydzieści.

N. C. WYETH (1882-1945)

Gdy praca nie szła zbyt dobrze, malarz przyklejał kawałki kartonu do zauszników okularów. W ten sposób zasłaniał sobie widok na okno po północnej stronie swojego studia i zwiększał swoją koncentrację.

BENJAMIN FRANKLIN (1706-1790)

Oddawał się codziennym „kąpielom” w chłodnym powietrzu. (bo te w zimnej wodzie, co prawda krzepiące, ale uważał, że stanowią zbyt wielki szok dla organizmu). Wstawał wcześniej rano i nago, przez pół godziny lub godzinę siedział w oknie pokoju, pisząc lub czytając.

MAYA ANGELOU (1928-2014)

Nie potrafiła pisać w domu (dbała o to, żeby był ładny, a nie potrafiła pracować w ładnym otoczeniu). Dlatego rano wychodziła z domu i wynajmowała pokój w hotelu lub motelu („mały, nędzny pokój, gdzie jest tylko łóżko”). Im pokój był bardziej anonimowy, tym lepiej.

FRYDERYK SCHILLER (1759-1805)

Twierdził, że potrzebuje zapachu zgnilizny, by poczuć potrzebę pisania. Dlatego w swoim gabinecie miał szufladę pełną gnijących jabłek.

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)

Rano przed pracą wypijał kawę przygotowywaną z wielką dbałością: na kubek musiało przypaść dokładnie 60 ziaren kawy. Często odliczał je samodzielnie.

GEORGE BALANCHINE (1904-1983)

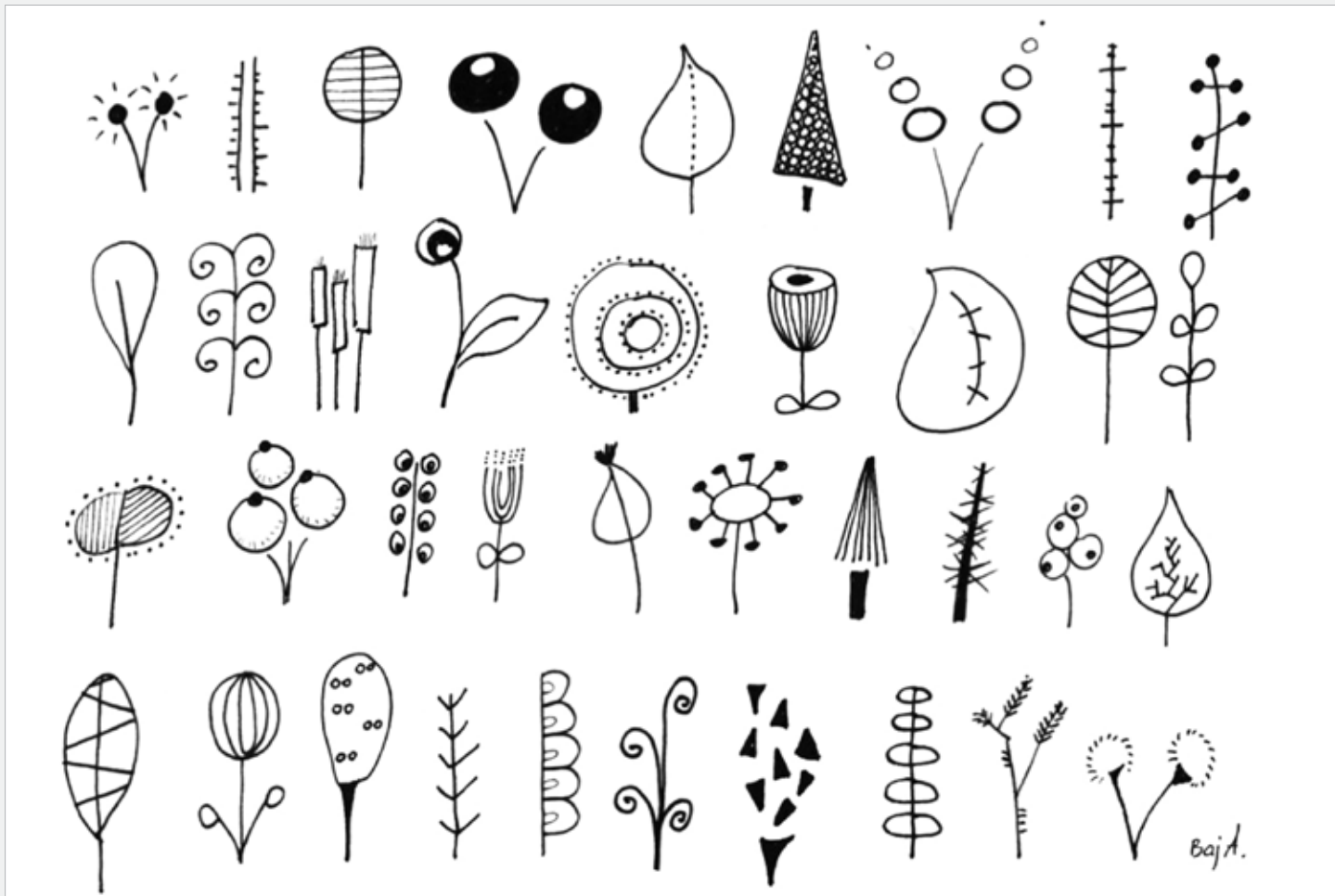
Choreograf pracował podczas prasowania. Rano zaparzał herbatę, układał rosyjskiego pasjansa i przystępował do codziennego prasowania.

NA PODSTAWIE KSIĄŻKI
„CODZIENNE RYTUAŁY. JAK PRACUJĄ WIELKIE UMYSŁY”
AUTOR: MASON CURREY, WYDAWNICTWO W.A.B

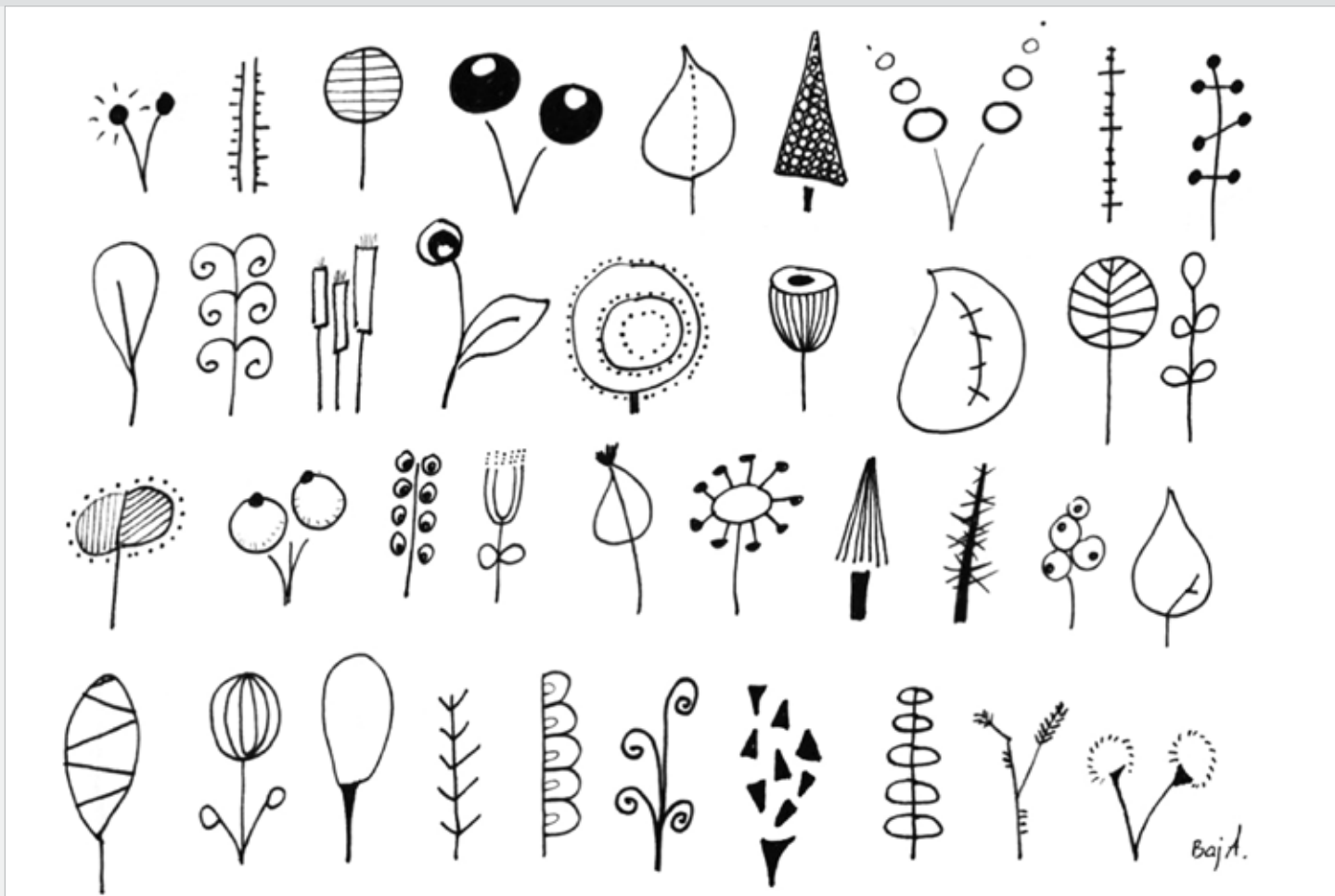
INFOGRAFIKA:
GOSIAZIMNIAK.PL

Gosia Zimniak
Biznes jak rysowany
- ilustracje,
infografiki, blog

znajdź 10 różnic

Tego typu zabawa wymaga skupienia, koncentracji uwagi i odporności na stres, ponadto rozwija pamięć, analizę i syntezę wzrokową. Wodzenie oczami w poszukiwaniu różnic ćwiczy mięśnie oczu, które są usztywnione od patrzenia w ekrany. Jeśli już zadanie wykonane - to teraz możesz pokolorować kwiatki, coś dorysować, połączyć, zamienić je w dziwne zwierzaki, czyli czas na kreatywność!

Ojciec XXI wieku wyzwanie czy misja?

W męskim gronie porozmawiamy o męskich sprawach... pod takim hasłem odbyło się pierwsze spotkanie ojców ze specjalistą psychologiem w Szkole Podstawowej im. s. Emilii Podoskiej w Grajowie. Adresaci spotkania zostali dobrani celowo, gdyż rola ojca w rodzinie jest niesamowicie ważna. Na przestrzeni historii rola ta stale ewoluowała od mocno paternalistycznego zarządcy rodziny do współczesnej - wychowawcy i przewodnika.

Na zmianę roli kobiety-matki wpłynęło wiele wydarzeń dziejowych między innymi wojny, które zabrały ojców z domów i spowodowały, że przez dłuższy czas to matka musiała spełniać obowiązki żywiciela i obrońcy rodziny. Rozpoczęcie pracy zarobkowej znacznie uniezależniło kobiety od życia domowego. W obecnym świecie kobieta aktywna zawodowo narażona jest na taki sam stres jak mężczyzna. Powoduje to, że zdarzają się powroty do domu w stanie wzburzenia. Kiedy ojciec wracał z pracy w takim stanie rolą matki było łagodzenie tego napięcia względem dzieci. Matka stawała się buforem emocji, co pozwalało chronić dziecko. Obecnie stany wzburzenia mogą się zdarzać obojgu rodzicom. Kto zatem powinien chronić dziecko? I tutaj pojawia się nowa rola ojca, który musi nauczyć się roli bufora emocji. To on jako ojciec powinien stać się łagodzicielem emocji i przejąć opiekę nad dzieckiem w chwilach wzburzenia matki. Nie oznacza to że powinien zrezygnować ze swojej mocnej pozycji w rodzinie. Ugruntowana pozycja ojca pozwala na właściwe uczenie zasad życiowych.

Ojciec nie powinien przestać być przewodnikiem i obrońcą rodziny. Taka rola podnosi także samoocenę mężczyzny i pozwala mu mierzyć się z przeciwnościami.

Na wychowanie dzieci ogromny wpływ mają relacje małżeńskie. Nie należy zapominać że socjalizacja dziecka rozpoczyna się w rodzinie. Odbywa się ona początkowo przez obserwacje, dlatego wzajemne relacje małżonków są tak ważne. Muszą one być szczerze i prawdziwe, bo dziecko to fantastyczny barometr, który wychwytuje wszelkie fałszywe nuty. Ważne

jest wspólne podejmowanie decyzji dotyczących dziecka. Oprócz aspektu spajania małżeństwa, pokazuje dziecku wzajemny szacunek rodziców do siebie oraz uczy jednolitych zasad i odwołuje się do prób manipulacji rodzicami.

Właściwe budowanie relacji małżeńskich wpływa na obraz świata jaki tworzy sobie dziecko. Ważne w tych relacjach jest ciągle podsyłanie uczucia w związku w oparciu nie tylko o już przeżyte chwile, ale może przede wszystkim poprzez budowanie nowych. Rodzice powinni tak zaplanować swój czas, aby mogli celebrować wspólne spędzanie czasu tylko we dwoje. Takie działanie nie tylko dynamizuje uczucia wzajemne, ale tworzy dziecku obraz, który może powielić w swoim dorosłym życiu.

Troszczyć się o dobro naszych dzieci, co niewątpliwie jest dla nas priorytetem nie zapominajmy o nas samych, bo to nasze wzajemne relacje mają ogromny wpływ na to jakie to dobro będzie.

Rola animatora wzajemnych relacji leży po stronie ojca-mężczyzny. Nie znajduje tutaj miejsca wytłumaczenie finansowe i czasowe. Kiedyś podczas pierwszych spotkań wystarczała nam chwila spędzona razem bez nakładów finansowych.

Przypomnijmy sobie jak wielką radością obdarzyła nas żona rodząc nasze dzieci. Jeżeli o tej radości będziemy pamiętać nasze wzajemne relacje mimo upływu czasu zawsze będą przepojone uczuciem i szacunkiem, co będą mogły dostrzec nasze dzieci, i mocno w to wierzyć, wcielić w swoje życie.

Na zakończenie zajęć - każdy z ojców miał możliwość odszukania marzenia własnego dziecka na „drzewie marzeń”. Zadanie jakie otrzymali ojcowie po zajęciach polegało na rozmowie z dzieckiem na temat marzenia pod kątem uczuć, rozwoju pasji i zainteresowań.

Mamy nadzieje na kolejne spotkania w męskim gronie...

Lucjan Rówiński

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. s. Emilii Podoskiej w Grajowie
(Grajów 177 32-020 Wieliczka tel. 12 278 32 06 www.spgrajow.eu)

PROJEKT RWANDA

Nie ma przyszłości bez edukacji

„Pewnego majowego dnia, jedząc obiad siedziałem z nią przy oknie z widokiem na kwiaty i morze. Opowiadałem jej o mojej znajomości z pewnym urzędnikiem z Ghany, który chciał mamę i mnie pozyskać dla kształcenia nauczycieli. Mama odrzekła:

– Gdy jakiegokolwiek dzieci potrzebują pomocy, także te biedne dzieci z krajów afrykańskich, oczywiście musimy tam pojechać. Powiedziałem, aby prze-myślała sprawę upału i prymitywnych warunków i to, że wkrótce kończy 82 lata.

– A więc nie chcesz, bym z tobą pojechała! – wtrąciła łagodnie. Może pój-dę któregoś dnia przed siebie i zostawię cię tutaj. Później wyszedłem z po-koju. Gdy tam wróciłem, mama już nie żyła. Ale ona pojechała by do Ghany lub do każdego innego miejsca na świecie, gdzie potrzebowały by ją dzieci”.

Mario Montessori, *Moja matka* – Maria Montessori, (w): Helmut Heiland, Maria Montessori, Rowohlt 2006, s. 127-128, tłum. M. Miksza

Rwanda zamieszkiwana jest przez plemię Hutu (Bahutu) z grupy Bantu - ludzi zazwyczaj krępych, oraz Tutsi - znanych także jako Watussi, którzy z reguły są wyżsi i mają jaśniejszą skórę. Hutu stanowią 85, a Tutsi 14% ludności. Najstarsze doniesienia o starciach pomiędzy członkami tych grup etnicznych pochodzą z XV wieku. Jednakże na ogół panował tam pokój. W 1990 roku wybuchła w Rwandzie woja domowa, zmuszając 3 000 000 ludzi do ucieczki z kraju. Ludzie żyjący przez lata obok siebie stanęli do bratobójczej walki. Konflikt doprowadził do krwawej rzezi, która w 1994 roku w ciągu zaledwie 100 dni pochłonęła 1 000 000 istnień.

„Żyliśmy ze sobą w zgodzie” – powiedziała 29-letnia kobieta o Hutu i Tutsi, mieszkających w wiosce Ruganda, położonej kilka kilometrów na wschód od Zairu. Tymczasem w kwietniu 1994 r. bandy Hutu, napadając wioskę, wymordowały prawie wszystkich Tutsi. W gazecie The New York Times wyjaśniono: „Historia tej wioski to historia całej Ruandy: Hutu i Tutsi mieszkali razem, zawierali między sobą małżeństwa, nie przykładając wagi do przynależności plemiennej, nie wiedząc nawet, kto jest Hutu, a kto Tutsi”.

Rwanda wciąż budzi się z tego złego snu...

Wioska Nyakinama położona jest na wysokości 1600 m. n.p.m. i znajduje się na północy kraju w dystrykcie Musanze. Jest to najbardziej zaludniony teren Rwandy (700 mieszkańców/km²). Ludność głównie zajmuje się rolnictwem (uprawy kukurydzy, fasoli, patatów) oraz drobnym handlem. 29,2% ludności mieszka w domach drewnianych, pozostali budują domy z bloków z gliny. 45% dzieci poniżej 5 roku życia choruje na chorobę głodową, z czego największą ich ilość znajduje się właśnie w rejonie Nyakinama, który w kraju uważany jest za najbardziej urodzajny.

Dzienny koszt utrzymania mieszkańca Rwandy to 0,43\$ na osobę!

Fundacja „Daj Mi Czas” jest organizacją pożytku publicznego, od lat wspierającą alternatywne metody pedagogiczne oraz wychowawcze. Uważamy, że właściwa edukacja jako długofalowe działanie sprzyja utrzymaniu pokoju na całym świecie oraz jest jedyną drogą rozwoju człowieka. W lutym 2015 roku przedstawiciele Fundacji „Daj Mi Czas” spotkali się z przedstawicielami Zgromadzenia Księża Marianów Niepokalanego poczęcia Najświętszej Maryi Panny. Księża przedstawili pomysł budowy przedszkola w ich Misji Ruhengeri Muzanze, Parafia Nyakinama Ruanda. W ciągu kolejnych kilku miesięcy rozmawialiśmy, snuiliśmy plany, liczyliśmy koszty. Powstawały projekty i harmonogramy. Przedstawiciele Zgromadzenia kilkakrotnie odwiedzili Warszawę i rozmawialiśmy o możliwej pomocy z naszej strony w tym przedsięwzięciu. Efektem tych rozmów stało się

podpisanie w dniu 08.06.2015 r. porozumienia o współpracy pomiędzy Fundacją „Daj Mi Czas” i Zgromadzeniem Księża Marianów oraz Polskim Ośrodkiem Edukacji Montessori. Został wykonany architektoniczny projekt koncepcyjny wraz z wizualizacją przyszłego przedszkola. Ustaliśmy, że będzie to przedszkole Montessori, którego budowa będzie możliwa tylko dzięki zebranym przez Fundację środkom, a o merytoryczne wyszkolenie kadry zadba Polski Ośrodek Edukacji Montessori.

Istnieją organizacje, które skupiają się na bieżącej pomocy mieszkańcom krajów afrykańskich – ale my chcemy spojrzeć też dalej w przyszłość – nie ma bowiem rozwoju bez dobrej edukacji dzieci. A Rwanda szczególnie wsparcia tej edukacji potrzebuje.

Każdy z nas może przysłużyć się do **budowania pokoju na świecie** – wspierając najmłodszych, którzy tworzyć będą przyszłość swojego kraju i kontynentu. Dlatego wszystkim, którym leży na sercu los innych, prosimy o włączenie się w naszą inicjatywę. Możecie

wesprzeć bezpośrednio nasze przedsięwzięcie, zasilając skarbonkę wolontariusza lub konto fundacji. Można włączyć się w pozyskiwanie środków od innych darczyńców, zorganizować lokalną akcję – zbiórkę w swoim miejscu zamieszkania, placówce, zakładzie pracy. Można w każdy inny sposób wspierać tę akcję. Wszelkie pytania, chęć pomocy, deklaracje wolontariusza można zgłaszać w sekretariacie fundacji lub POEM – osobiście lub nadsyłać mailowo.

Tomasz Rotowski

Prezes Zarządu Fundacji „Daj mi Czas”
e-mail: sekretariat@poem

Zbiórka publiczna
nr 2015/3601/OR

mBank: **PL45 1140 2017 0000 4702 1084 8366**

SWIFT, BLZ, BIC: BREXPLPWMBK

www.poem.pl www.dajmiczas.org www.montessori.poem.pl

Czy w szkole jest jakieś spokojnie miejsce, gdzie można poczytać książkę, w ciszy powtórzyć materiał na następną lekcję, czy po prostu odpocząć od hałasu? Czy stworzenie takie miejsca w szkole wymaga dodatkowych nakładów finansowych, zmian organizacyjnych, reformy edukacji? Nie! Okazuje się, że wszystko jest możliwe, wystarczy pomyśleć kreatywnie, a rozwiązanie – jest super proste... choć na miarę innowacji!

INSPIRACJE: Mobilny Pokój Ciszy

W Gimnazjum Nr 3 w Sopocie działa Mobilny Pokój Ciszy. Był to pomysł prężnie działającego samorządu szkolnego – uczniów i nauczycieli opiekunów samorządu szkolnego. Pokój Ciszy działa na razie tylko na dwóch długich, 20 minutowych przerwach i jest odskocznią dla „głośnego korytarza”. Chętni uczniowie mogą posiedzieć w ciszy, powtórzyć materiał, zjeść śniadanie lub po prostu zrelaksować się. A dlaczego mobilny? Ponieważ odbywa się w różnych salach w zależności od tego, który gabinet jest wolny!

W Gimnazjum Nr 3 nie można korzystać z telefonów podczas przebywania w szkole, dlatego zachęcamy uczniów do aktywności i wymyślania pomysłów, w jaki sposób ubogacić przerwy i dopasować do potrzeb uczniów.

Z Mobilnego Pokoju Ciszy korzystają różne osoby, uczący się, czytający książkę, a także ci, którzy chcą posiedzieć jakiś czas w ciszy. Niestety, w naszej szkole nie ma pomieszczenia na stacjonarny pokój, dlatego to pokój mobilny. Pokojem ciszy staje się to pomieszczenie klasy, którego uczniowie mają akurat dwugodzinny trening. Informacja o tym, która sala pełni funkcję Pokoju Ciszy jest wywieszana codziennie na tablicy ogłoszeń.

*Anna Chabowska, Barbara Sowińska, Małgorzata Bohdanowicz-Fulek
Zespół Szkół Nr 3 w Sopocie*

Uczenie się i zapamiętywanie to niemal te same procesy. Do naszego umysłu dociera 10^9 bitów na sekundę. Ile z tego pamiętamy? Niewiele.

Aby coś dobrze zapamiętać, należy informacje jakoś ożywić, podać w zaskakującej formule, inaczej, wywołać zdziwienie...

Obok przykład mnemotechniki. Teraz na pewno będziesz pamiętał zarówno o tym, że w naszym ciele jest dużo wolnego miejsca, jak i o tym jaka część populacji Ziemi zmieści się w jabłku.

Co by było, gdyby usunąć całą wolną przestrzeń z atomów, które składają się na ciało wszystkich ludzi na Ziemi?

Cała populacja ludzi zmieściłaby się wewnątrz jednego jabłka!

**edukacja
dla przyszłości**

**...na dobrą edukację dla każdego,
zawsze i wszędzie.**

KRS 0000476475

www.edukacjaprzyszlosci.pl

Edukacja skrojona na miarę ucznia

Wywiad z Katarzyną Trojańską, od wielu lat wdrażającą w praktykę szkolną postulat „edukacji skrojonej na miarę” potencjału, potrzeb i możliwości dzieci. A nawet trochę więcej...

Małgorzata Taraszkiewicz: Katarzyno czy można uczyć dzieci bez podręczników?

Katarzyna Trojańska: Czy można? Myślę, że trzeba! Dlaczego? Jest ciepły wiosenny dzień i właśnie na szkolnym boisku kończę lekcję wychowania fizycznego z moimi pierwszakami. Kiedy porządkujemy sprzęt gimnastyczny kilkoro dzieci spozstrzega wychodzące z maleńkiej dziurki w ziemi mrówki. Wywiązuje się dyskusja. Wołają mnie. Zadają pytania. Do grupy dołączają pozostałe zainteresowane dzieciaki. (Szybko analizuję w głowie plan lekcji - teraz dwie „edukacje wczesnoszkolne”... w planie mierzenie, doskonalenie techniki czytania...). Wracamy do szkoły, zabieramy linijki, metry, tablety i koce. **Dwie kolejne lekcje spędzamy na dworze.** Szukamy w Internecie informacji o mrówkach, wyjaśniamy pojęcia „mrówcza praca”, „pracowity jak mrówka”, wymyślamy i zapisujemy tekst o mrówkach, który w szkole wydrukujemy do doskonalenia techniki czytania, a potem mierzymy jak daleko dojdzie mrówka w ciągu minuty? Dzieci pracują w grupach, porównują wyniki, obliczają różnice w długościach mrówczych wędrówek i kalkulują ile mogłaby przejść mrówka w ciągu pięciu lub dziesięciu minut. Wymyślają zadania tekstowe o wędrówkach mrówek. **Razem śmiejemy się i uczymy.** Wracamy do szkoły pełni nowej wiedzy, umiejętności i wrażeń i nadal ciekawi... świata mrówek. Zrealizowaliśmy szereg treści z podstawy programowej w oparciu o to, co zainteresowało nas w danej chwili. Taka lekcja i wiele innych podobnych po prostu by się wydarzyła, gdyby w sali czekał na nas podręcznik, z góry narzucony materiał do realizacji i ćwiczenia do wykonania.

MT: Jak od tego doszło, że porzuciłaś podręczniki? Co Cię zainspirowało?

KT: Jestem terapeutką pedagogiczną z pierwszego wykształcenia i z pasji. Dopiero później rozszerzyłam swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych. Przez wiele lat pracowałam z dziećmi niepełnosprawnymi w klasach integracyjnych i na indywidualnych zajęciach edukacyjnych i terapeutycznych. To od nich nauczyłam się wszystkiego, co wiem o indywidualizacji nauczania, to z nimi poszukiwałam metod pracy, które pozwoliłyby każdemu rozwinąć drzemiący w nim potencjał. Emilka, Kacperek, Tymek, Filip, Paulina, Szymon, Marcin Kuba, Adam, Nikola, Mateusz, Łukasz... i jeszcze wiele innych dzieci. Tylko jedno podsumowanie. **Każde dziecko jest inne. Każde ma indywidualne potrzeby.** Każde dziecko miało możliwości, które były w nich niezależne od: niepełnosprawności intelektualnej, autyzmu, niedosłuchu, dziecięcego porażenia mózgowego i wielu innych „darów”, które dzieci otrzymały od życia. Moim zadaniem – terapeutki i nauczyciela, było wydobyć ich potencjał, sprawić by się zaimplementował i rozwinął.

Chciałam, aby każde z dzieci, niezależnie od diagnozy wpisanej w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, dotarło najdalej jak tylko może! A że nigdy nie wiemy jak daleko ustawiona jest ta granica możliwości - praca z dzie-

mi niepełnosprawnymi stała się moim nieustannym poszukiwaniem, odkrywaniem i ciągłym przesuwaniem granic. Nie było jednej drogi, jednego klucza do działania, bo każde dziecko jest inne. To właśnie te moje dzieci nauczyły mnie, żeby nigdy się nie poddawać. To oni kształtowali tego nauczyciela, którym dziś jestem!

Dopiero później zaczęłam obserwować dzieci zdrowe (bez diagnozy) i zrodziły się we mnie refleksje, że tak naprawdę **każde dziecko zasługuje na uważność, dostrzeżenie jego potrzeb, zainteresowań, indywidualnych predyspozycji!** Wszystko, czego nauczyły mnie dzieci niepełnosprawne przeniosłam wówczas na grunt pracy z dziećmi zdrowymi. Od razu było dla mnie absolutnie jasne, że wymaga to rezygnacji z podręcznika, bo żaden podręcznik nie jest w stanie zaspokoić indywidualnych potrzeb dziecka, ani tym bardziej potrzeb grupy. Jeżeli chcemy budować w dzieciach poczucie własnej wartości, rozwijać kreatywność i pozwolić zdobywać umiejętności potrzebne w życiu, musimy stworzyć im przestrzeń do działania, do tworzenia, a nie odzwierciedlania i spełniania oczekiwań autorów podręczników.

MT: A jak taką szkołę bez podręczników przyjęły to dzieci?

KT: Kiedy rozpoczynałam pracę jako wychowawca, pierwszego dnia zapytałam dzieci po co przyszły do szkoły? Odpowiedziały, że po to, aby się dużo nauczyć. Były bardzo zdziwione, jak powiedziałam, że ja nie mogę nauczyć ich niczego. Ale szybko zrozumiały jak wytłumaczyłam, że to one same muszą nauczyć się wszystkiego, a ja mogę im jedynie pomóc odkrywać nową wiedzę. Były zafascynowane jak powiedziałam im, że **chcę abyśmy razem wymyślili szkołę, aby sami mogli decydować o tym czego chcą się uczyć,** opowiadać o tym, co ich interesuje. Potem każdego dnia miałam okazję obserwować ich radość z nauki, zaangażowanie, rosnące poczucie wartości, **poczucie sprawstwa i odpowiedzialności za własną naukę.** Dzieci czuły się dumne, że same wymyślają czytanki, że nie dostają ocen, że mogą szczerze mówić mi o wszystkim. Udało nam się zbudować cudowną relację,

k którą z pewnością przyczyniła się do efektów edukacyjnych.

MT: Co na to wszystko rodzice?

KT: Kiedy pierwszy raz objęłam wychowawstwo i zdecydowałam się na edukację bez podręczników, już podczas rekrutacji uczniów do klasy pierwszej przedstawiłam rodzicom swoją wizję i pomysł na edukację. Nikt w szkole, w której pracowałam wówczas nie uczył w taki sposób, dlatego uważałam, że rodzice powinni mieć możliwość decyzji. Świadomie więc zapisali dzieci do mojej klasy. Współpraca układała się doskonale. Również rodzice dzieci, z którymi pracuję obecnie w Polsko-Angielskiej Szkole Edison w Warszawie są zadowoleni z edukacji bez podręczników.

MT: Powiedz, co myślisz o wystawianiu ocen? Czy oceny są Ci potrzebne?

KT: Oceny nie są mi potrzebne. Potrzebna mi jest wiedza o moich uczniach, o ich rozwoju, potencjale, zainteresowaniach, pasjach, problemach i trudnościach. Tylko wówczas będę mogła pomóc im stać się w przyszłości pewnymi siebie i świadomymi własnych potrzeb i wartości dorosłymi, którzy znajdą odpowiednie dla siebie miejsce w społeczeństwie. **Czy z piątki, albo jedynki wynika coś, co wnosi wartość w dziecięce życie?** Czy z jakiegokolwiek oceny trafia do dziecka informacja „zawsze jesteś dla mnie ważny, szanuję Twoje uczucia i potrzeby i jestem, gdybyś potrzebowała mojej pomocy”? Relacja jest najważniejsza, a ocenianie w moim odczuciu tę relację utrudnia. Nie zmusimy dzieci do nauki stawianiem im złych ocen, ale jeżeli damy im uważność, poczucie, że mogą, potrafią, pomożemy zbudować samoocenę i poczucie wartości, wówczas sprawimy, że same będą chciały nauczyć się wszystkiego - nie dla ocen, ale dla siebie.

MT: Kasiu czy czujesz się innowatorem?

KT: Nie myślę o tym. Jeżeli to, co robię z dziećmi jest innowacyjne i wyjątkowe oznacza, że ciągle jeszcze zbyt mało uczniów otrzymuje **edukację skrojoną na miarę ich potrzeb i możliwości.** Taka myśl jest dla mnie smutna. Wierzę w nauczycieli z pasją i jestem pewna, że jest nas naprawdę dużo!

MT: Ja też wierzę w nauczycieli z pasją i znam ich bardzo wielu. Jesteś jedną z tych niezwykłych osób! Bardzo Ci dziękuję za rozmowę.

Katarzyna Trojańska - terapeutka pedagogiczna, neuropedagożka, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej. Przez wiele lat oddana pracy z dziećmi niepełnosprawnymi i ich rodzicami. Autorka innowacji pedagogicznej „Edukacja skrojona na miarę”, która jako nadrzędny cel edukacji szkolnej stawia budowanie relacji i dostrzeżenie oraz zaspokojenie indywidualnych potrzeb każdego ucznia. Wicedyrektor i wychowawca klasy pierwszej w Polsko-Angielskiej Szkole Edison w Warszawie.

Kursy polecane przez

SEMINARIA ON-LINE DLA NAUCZYCIELI I RODZICÓW

Każdy uczestnik otrzymuje materiały ze szkolenia wraz z nagraniami.

AW jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Szkoleniowym pod numerem: 2.30/00125/2012)

Aby wziąć udział w seminarium wystarczy posiadać łącze z Internetem, głośniki lub słuchawki.
Po szkoleniu Uczestnicy otrzymują: materiały z webinaru oraz certyfikat.

Szczegółowy program, godziny, cena:

akademiawebinaru.pl

Informacje na temat prowadzących seminaria

akademiawebinaru.pl/trenerzy/

HARMONOGRAM WEBINARÓW 03-06 2017

PROSIMY SPRAWDZAĆ TERMINY I DOSTĘPNOŚĆ MIEJSC :)

Koszt udziału w pojedynczym webinarze od 32 zł do 59 zł.

Webinary zaprojektowane w cyklu tematycznym od 87 zł (3 webinary) do 157 zł (8 webinarów).

Ceny promocyjne na wybrane webinary – tylko do końca marca br.

MARZEC '2017

23 marca. Jak budować autorytet i wzmacniać motywację w grupie? Natalia Kęsek.

Jakie są składowe budowania autorytetu? W jaki sposób budować swoją pozycję w grupie? Przyczyny niskiej motywacji. W jaki sposób wzmacniać motywację?

23 marca i 30 marca. Myślenie wizualne w pracy trenera, nauczyciela i doradcy zawodowego. Agata Kowali- Zydek.

W jaki sposób i dlaczego działa myślenie wizualne? Zastosowanie myślenia wizualnego w różnych obszarach pracy i życia. Podstawowe techniki rysunkowe i piśmiennicze, czyli flamastry w dłoń!

24 marca. Stresowi już dziękujemy! Małgorzata Taraszkiewicz.

Takie czasy, że stres płynie do nas ze wszystkich stron. Psychosomatyki mówią coraz głośniejsze o przeładowaniu sensorycznym współczesnego człowieka. Brzmi groźnie, ale co to jest? Warto się zgłębić w temat i poznać podstawowe i te nieco dziwne źródła stresu, jak np. smog akustyczny czy wizualny. Co jest stres; skąd się bierze przeładowanie sensoryczne; jak można wzmacniać swoją siłę i odporność psychiczną na co dzień; jak dbać o kondycję psychofizyczną dzieci/uczniów?

akademiawebinaru.pl www.wporadniadlarodzicow.pl 3

29 marca Lekcje z nutką kreatywności... Ewa Wojciechowska.

Jak tchnąć życie w podstawę programową? Jak nie uczyć wcześniejszymi metodami dzisiejszych uczniów? Jak zwiększać motywację zewnętrzną?

KWIECIEŃ '2017

5-27 kwietnia. Akademia Skutecznego Nauczyciela i Wychowawcy. Natalia Kęsek, Ewa Wojciechowska, Małgorzata Taraszkiewicz.

5 kwietnia. Budowanie autorytetu nauczyciela w klasie.

6 kwietnia. Rodzice partnerami szkoły.

12 kwietnia. Jak radzić sobie z klasowym liderem?

13 kwietnia. Dyscyplina czy fun w klasie?

19 kwietnia. Efektywne sposoby rozwiązywania problemów w klasie.

20 kwietnia. Praca z uczniem ze SPE.

26 kwietnia. Ocenianie Kształtujące.

27 kwietnia. Praca z uczniem zdolnym.

6 kwietnia. Rodzice partnerami szkoły. Ewa Wojciechowska.

Wspólny front szkoły i rodziców gwarancją sukcesów wychowawczych. Sposoby na wykorzystanie potencjału rodziców w szkole. Założenia dobrej partnerskiej współpracy. Propozycje ciekawych form spotkań z rodzicami.

10 kwietnia. Studium przypadku jako inspirowana metoda pracy z grupą. Natalia Kęsek.

Czym jest studium przypadku? – krok po kroku. W jaki sposób budować zajęcia oparte na tej metodzie? Praktyczne przykłady zastosowania case study podczas zajęć.

11 kwietnia. Coaching w pracy nauczyciela. Jarosław Kordziński.

Korzyści stosowania technik coachingowych we współpracy z uczniami. Zakres wykorzystania coachingu do pracy nad własnym rozwojem. Techniki coachingowe włączające uczniów do działań na rzecz przejmowania odpowiedzialności za swoją postawę i zachowania. Praktyka coachingowa w szkole.

12 kwietnia. Jak radzić sobie z klasowym liderem? Natalia Kęsek.

Lider w klasie – partner czy rywal dla nauczyciela? Lider a reszta grupy – w jaki sposób wykorzystać jego potencjał? Możliwe sposoby pracy z liderem w klasie

12 kwietnia. Mobbing w miejscu pracy. Waclaw Kisiel-Dorohnicki.

Mobbing w prawie i w rzeczywistości. Mobbing w miejscu pracy: zachowania i działania klasyfikowane jako lobbing. Przyczyny mobbingu. Konsekwencje mobbingu: indywidualne, społeczne i organizacyjne. Przeciwdziałanie mobbingowi

13 kwietnia. Dyscyplina czy fun w klasie - jak bardzo są potrzebne? Natalia Kęsek.

Dyscyplina w klasie – pomaga czy przeszkadza? Nauczyciel jako surowy kontroler i kumpel – efekty niewłaściwych działań. W jaki sposób zachować równowagę pomiędzy dyscypliną a funem w klasie?

18 kwietnia. Jak podnieść wyniki nauczania w szkole? Małgorzata Taraszkiewicz.

Jakie są efekty pracy Twojej szkoły? Czy to, co robicie doprowadza Was do celu? Czy warto zainwestować w coś, co daje efekty, czyli niezbyt duża inwestycja – wielki skutek! Przedstawienie konkretnych rozwiązań i wyników projektu wdrożonego w dwóch województwach i we wszystkich szkołach w jednym miesiącu. akademiawebinaru.pl www.wporadniadlarodzicow.pl 3

18, 20 i 25 kwietnia. Style myślenia i działania FRIS. Małgorzata Zaremba.

Style Myślenia FRIS – jak style poznawcze wpływają na podejmowanie decyzji i rozwiązywanie problemów. Jak świadomie wykorzystywać swój potencjał poznawczy. 14 Stylów działania. Wyniki Ogólnopolskiego Badania Stylu Myślenia Nauczycieli. Dobór metod i narzędzi edukacyjnych, sposobu pracy z różnymi stylami poznawczymi uczniów.

19 kwietnia. Efektywne sposoby rozwiązywania problemów w klasie z uczniami młodszymi i starszymi. Małgorzata Taraszkiewicz.

Większość problemów, które pojawiają się na lekcjach, nie powstają „tu i teraz”. To raczej efekty nawarstwienia się różnych okoliczności, frustracji i problemów z innych obszarów życia uczniów i ich nauczycieli. Uniwersalne i skuteczne działania profilaktyczne

przeciwproblemom. Efektywne sposoby reagowania na zdarzenia jednorazowe. Powody sytuacji, kiedy klasa szaleje lub uczniowie są mało aktywni. Konieczne działania w sytuacjach kryzysowych

19 kwietnia. Nauczyciel a subkultura młodzieży - jak pracować z różnymi grupami uczniów? Natalia Kęsek.

Rodzaje najczęściej występujących subkultur młodzieżowych oraz ich charakterystyka. W jaki sposób zdobyć zaufanie młodzieży z różnych grup młodzieżowych? W jaki sposób młodzież należąca do różnych subkultur może współpracować ze sobą? Przykłady działań realizowanych w praktyce.

20 kwietnia. Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Małgorzata Taraszkiewicz.

Określenie Specjalne Potrzeby Edukacyjne dotyczy wielu kategorii zaburzeń i zakłóceń rozwoju dziecka, a także dzieci wybitnie zdolnych. Jest na ten temat bogata literatura. Na tym seminarium chcę omówić stosunkowo najmniej znane kategorie SPE, zwłaszcza te, które dotyczą dzieci „poza diagnozę”. Dzieci, które po otrzymaniu odpowiedniej pomocy, mogłyby wejść na ścieżkę sukcesów edukacyjnych. Trudności w uczeniu się ze względu na nieskolny styl uczenia się. Zakłócenia integracji sensorycznej. Nadwrażliwość emocjonalna i zaburzenia lękowe. Wypalenie u dzieci.

24 kwietnia. Jak pracować z dziećmi i młodzieżą zagrożoną i niedostosowaną społeczeństwu? Marcin Kuc.

Dom, wychowanie, edukacja a socjoterapia. Funkcjonowanie współczesnych dzieci i młodzieży – szansa, czy zagrożenie egzystencjalne? Modelowe rozwiązania – praktyczne wskazania do pracy z uczniem trudnym, grupą. Narzędzia, techniki i metody pracy socjoterapeutycznej.

25 kwietnia. Praktyka porozumiewania się Nauczyciel-Nauczyciel. Jarosław Kordziński.

Cechy i sposoby skutecznego komunikowania się w ramach zespołu. Sposoby wykorzystywania technik komunikacyjnych do wspólnego planowania, realizacji i oceny podejmowanych działań. Zróżnicowanie modeli komunikowania w zależności od rozmówcy. Wykorzystywanie technik komunikacyjnych wzmacniających pracę zespołową. akademiawebinaru.pl www.wporadniadlarodzicow.pl

26 kwietnia. Wirtualny świat młodzieży. Jak się w nim odnaleźć? Natalia Kęsek.

Internet jako azyl dla młodego człowieka – dlaczego uczniowie „chowają się” w sieci przed światem realnym? Miejsca „ucieczki” młodzieży – czyli w jaki sposób uczniowie spędzają czas w Internecie? Praktyczne przykłady działania edukatora – jak „odnaleźć” ucznia w wirtualnym świecie?

26 kwietnia. „OK” - ocenianie kształtujące wymogiem prawnym każdej placówki oświatowej. Ewa Wojciechowska.

Dlaczego warto stosować ocenianie kształtujące? Jak zaprojektować lekcję zgodnie z założeniami OK? Cele, kryteria i informacja zwrotna to składniki efektywnego uczenia się. Rozwiązania sprzyjające wdrażaniu OK, czyli OK w praktyce szkolnej.

27 kwietnia. Praca z uczniem zdolnym - uczniowie są z natury kreatywni. Nauczycielu Ty też taki bądź... Ewa Wojciechowska.

Identyfikacja zdolności, uzdolnień i talentów oraz negatywny wpływ stereotypów. Indywidualizacja a nawet personalizacja kształcenia uczniów zdolnych. Metody pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym np. z wykorzystaniem IT. Kreatywny nauczyciel i uczniowie

– radość tworzenia – inspiracje.

28 kwietnia. Neuroedukacja cz.1 /Małgorzata Taraszkiewicz; Zuzanna Taraszkiewicz.

Neuroedukacja – moda czy nowe możliwości? Co mówią o procesie uczenia/nauczania neuronauki? Paradygmat tradycyjnej szkoły. 5 neurostandardów organizacji efektywnego procesu uczenia się

MAJ '2017

8 maja. Gry, ćwiczenia i questy w pracy trenera. Agnieszka Cierieszko.

W jaki sposób dobrać odpowiednią grę szkoleniową do grupy i tematyki zajęć? Przegląd najciekawszych łodolamaczy i energizerów. Przegląd prostych gier szkoleniowych (do 30 min.) Przegląd złożonych gier szkoleniowych (pow. 30 min.). Jak stworzyć swoją grę szkoleniową – case study.

9 maja. Asertywność - 11 obszarów. Małgorzata Taraszkiewicz.

Maska tlenowa najpierw dla siebie, czyli jak dbać o siebie i innych. Nie jestem po to, aby spełniać oczekiwania innych! Przeprawa po 11 obszarach asertywności. Asertywność jak kluczowy składnik siły i odporności psychicznej.

15 maja. Neuroedukacja cz.2 Małgorzata Taraszkiewicz; Zuzanna Taraszkiewicz.

Neuroedukacja i BIOS, czyli uczenie się w zgodzie z naturą. Kiedy stres przyspiesza uczenie się? OSU – optymalny stan uczenia się (koherencja fizjologiczna). Praktyczne przykłady zarządzania własnym stanem uczenia się.

17 maja. Zakłócenia integracji sensorycznej u dzieci /Małgorzata Taraszkiewicz.

Seminarium przeznaczone zwłaszcza dla nauczycieli klas I-III. Co się dzieje, kiedy układy i systemy organizmu nie pracują w pełnej zgodzie? Przejawy zakłóceń SI u dzieci i konsekwencje dla nauki szkolnej. Samo nie przejdzie... czyli o potrzebie szybkiej interwencji terapeutycznej. Działania profilaktyczne i diagnostyczne akademiawebinaru.pl www.wporadniadlarodzicow.pl

18 maja. Edukacja emocjonalna - metody rozwoju inteligencji emocjonalnej. Katarzyna Stachowiak.

Emocje i ekspresja emocjonalna – jak je zrozumieć i odczytywać? Inteligencja emocjonalna i jej wpływ na sposób funkcjonowania człowieka. Metody diagnozowania poziomu IE (testy psychologiczne i komercyjne). Techniki i ćwiczenia na rozwijanie inteligencji emocjonalnej młodzieży i studentów.

22 maja. Praktyka porozumiewania się Nauczyciel-Uczeń. Jarosław Kordziński.

Co mówią dorośli, a co słyszą ich podopieczni? Jak mówić, żeby uczniowie nas słuchali? Jak słuchać, żeby uczniowie do nas mówili? Znaczenie słuchania oraz przekazu pozawerbalnego w kontaktach Nauczyciel-Uczeń. Unikanie barier komunikacyjnych w relacjach z uczniami.

24 maja. Kształtowanie optymizmu poznawczego. Zuzanna Taraszkiewicz.

Mizerne skutki wyuczonej bezradności i pesymizmu poznawczego. Co to jest optymizm poznawczy? Co powinno słyszeć (od dorosłych) optymistyczne dziecko? Budowanie motywacji wewnętrznej i poczucia własnej wartości według koncepcji Seligmana.

29 maja. Praca z uczniem ze SPE i trudnościami w nauce. Marcin Kuc.

Współczesna szkoła, współczesny uczeń a rewalidacja i terapia pedagogiczna. Modelowe, praktyczne i sprawdzone rozwiązania w pracy z uczniem. Narzędzia i techniki pracy – vademecum informacji o praktyce. Jak właściwie pracować z diagnozą i z IPET?

31 maja. Portale społecznościowe w edukacji. Natalia Kęsek.

Portale społecznościowe – co to takiego? Od Naszej klasy do Snapchata – fenomen „skupisk” ludzi w sieci. Jak być „na czasie” nie będąc wyśmianym – czyli edukator zakłada „Snapa”. Praktyczne przykłady do wykorzystania w pracy z grupą.

CZERWIEC '2017

1 czerwca. Inspirujące filmy w pracy edukatora. Natalia Kęsek.

Rodzaje filmów i sposób ich wykorzystania w pracy z grupą. Jak przygotować scenariusz zajęć oparty na pracy z filmem? Przykłady filmów z omówieniem i inspiracje do pracy.

6 czerwca. Co można zmienić w szkole, jak nie wiadomo co zmieniać? Małgorzata Taraszkiewicz.

Zawsze wszystko można poprawić, aby było trochę lepiej lub jeszcze lepiej. Prezentacja kilkunastu siatki diagnostycznej do diagnozy programu ulepszenia pracy szkoły. Procedura warsztatu foresight'owego (budującego lepsze stany rzeczy). Odważne rozwiązywanie problemów – schemat procedury.

8 czerwca. Neuroedukacja cz.3 Małgorzata Taraszkiewicz; Zuzanna Taraszkiewicz.

Neuro-standardy efektywnej pracy szkoły. Neuro-ramy dobrej lekcji. Szkoła 21 wieku w kontekście współczesnych problemów psychosomatycznych dzieci. Dobre zakończenie – podstawowy cel edukacji.

12 czerwca. Jak zmienić wypalenie zawodowe w rozwój? Jarosław Kordziński.

Cechy i powody wypalenia zawodowego. Sposoby radzenia sobie z syndromem wypalenia. Efektywne planowanie rozwoju. Sposoby skutecznego wdrażania zaplanowanych rozwiązań. akademiawebinaru.pl www.wporadniadlarodzicow.pl

13 czerwca. Najciekawsze aplikacje do wykorzystywania w pracy w szkole. Natalia Kęsek.

Dlaczego warto korzystać z aplikacji? O niewykorzystanych właściwościach telefonu komórkowego i tabletu. Rodzaje aplikacji – wspierające pracę edukatora/ulatawające naukę/współdzielące materiały. Przegląd i przykłady zastosowania aplikacji mobilnych.

14 czerwca. Kreatywność naprawdę kreatywna, czyli narzędzia myślenia wg Edwar- da de Bono. Małgorzata Taraszkiewicz.

Cztery rodzaje kreatywności. Skąd brać kreatywne pomysły? Skrzynka z narzędziami do rozwiązywania problemów. Praktyczne przykłady i zastosowania.

21 czerwca. Praktyka porozumiewania się Nauczyciel-Rodzic. Jarosław Kordziński.

W jaki sposób porozumiewają się dorośli? Znaczenie słuchania oraz przekazu pozawerbalnego w kontaktach Nauczyciel-Rodzic. Unikanie barier komunikacyjnych i sposoby radzenia sobie z „trudnymi” rodzicami. Sposoby efektywnego komunikowania się z rodzicami swoich uczniów. Praktyka wystąpień na spotkaniach z rodzicami.

Zapraszamy także na bezstresowe kursy wakacyjne (szczegóły wkrótce)

Mistrz dobrego nastroju

Czy grasz główną rolę w teatrze swojego życia? - elementy psychosyntezy

Tydzień dla siebie - 7 dniowy program odnowy psycho-emocjonalnej

Humor i kreatywność - łam zasady, nie czekaj na właściwy moment - rób co chcesz najbardziej

Posłuchaj siebie - o wyrażeniach i słowach, które nas unoszą i nas przygniatają

Emocjonalny spadochron - jak utrzymać dobrą kondycję... do następnej wiosny, albo i na zawsze

Zmieniaj tylko to, co chcesz zmienić - a resztę zostaw za sobą

O dzieciach, które milczą wbrew swojej woli

Kto z nas nie odczuł kiedyś niepewności wobec rzeczy nieznannej? Nieśmiałość względem obcych osób, czy ostrożność wobec spotkanych po raz pierwszy przedmiotów, urządzeń czy sytuacji to naturalne ludzkie reakcje. Takie które mogą, całkiem dosłownie, ocalić nasze życie. Wychowując nasze dzieci, oczywiście chcemy, by były śmiałe i pewne siebie – ale nie zuchwałe i nierozważne. Wiemy, że odrobina niepewności jest dobra.

Objawem takiej patologicznej obawy przed tym, co nieznanne czy nie dające się łatwo kontrolować są różnego rodzaju zaburzenia lękowe. Psychiatrzy i psycholodzy opisali kilka ich rodzajów. Niektóre z nich są powszechnie znane: ktoś nie słyszał o specyficznych fobiach, takich jak lęk wysokości, lęk przed lataniem samolotem, czy lęk przed pajakami (arachnofobia)? O innych większość z nas słyszała niewiele lub nic. Co mówi Wam termin „mutyzm wybiórczy”?

Mutyzm wybiórczy

Zwany również selektywnym - to zaburzenie lękowe, które dotyka najczęściej dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Nieco częściej dziewczynki niż chłopcy. Jest na szczęście stosunkowo rzadkie – cierpi na nie mniej niż 1% dzieci. Lecz jest na tyle częste, by większość nauczycieli pracujących z dziećmi poniżej 10 r.ż. spotkała się z nim choć raz w toku swej kariery.

Podstawowym objawem mutyzmu jest niemożność swobodnego mówienia w pewnych sytuacjach. Dziecko milczy całkowicie lub prawie całkowicie tam, gdzie czuje się niepewnie (np. w szkole, w kontaktach z obcymi), choć opanowało język i rozmawia swobodnie w środowisku, które uważa za bezpieczne (np. w domu z najbliższą rodziną).

Oto podstawowy paradoks mutyzmu: mogą mówić, ale nie jestem w stanie!

Stereotypowe hipotezy, które uruchamiamy, by wyjaśnić czyjeś milczenie („milczy bo ma coś do ukrycia...” „nie gada bo się obraził”) niewiele nam tutaj pomogą. W przypadku mutyzmu milczenie nie jest próbą ukrycia czegoś lub świadomej manipulacji otoczeniem. Jest emocjonalną blokadą, która uruchamia się automatycznie w sytuacji, którą dziecko przeżywa jako nową czy zagrażającą. Dziecko milczy, choć chciałoby mówić.

Podłożem mutyzmu jest zapewne temperament dziecka, przede wszystkim wyjątkowo nasiloną tendencją do reagowania zahamowaniem i wycofaniem w kontakcie z nowością. Bezpośrednim czynnikiem wywołującym objawy mutyzmu jest wejście w nową sytuację lub separacja od rodziców – zazwyczaj jest to pójście do przedszkola lub szkoły, czasami pobyt w szpitalu. Z czasem mutyzm może stać się nawykiem lub przyjętą rolą: dziecko jest wyręczane w mó-

wieniu przez swoich rówieśników lub dorosłych („bo on nie mówi”) i w znanym środowisku trudno mu podjąć mówienie, nawet kiedy jest już na to emocjonalnie gotowe.

Specjaliści spierają się odnośnie natury mutyzmu wybiórczego

Zdaniem niektórych mutyzm jest rodzajem specyficznej fobii, podobnie jak wspomniana wcześniej arachnofobia lub lęk wysokości. W specyficznych fobiach pojawienie się określonych bodźców (pajaków, przepaści, itd.) natychmiast wywołuje ogromny, irracjonalny lęk. W myśl tej teorii mutyzm miałby być taką właśnie bardzo specyficzną fobią – przed publicznym mówieniem. Bodźcem, który wywołuje irracjonalny lęk i zahamowanie byłaby tutaj perspektywa usłyszenia siebie samego na szerszym forum, bądź też bycia usłyszonym przez innych. Inna teoria głosi, że mutyzm to dziecięcy wariant innego zaburzenia lękowego, zwanego fobią społeczną. Ten problem, zwany również również socjofobią, zaburzeniem lęku społecznego (ang. social anxiety disorder) czy nerwicą społeczną, dotyczy nawet kilka procent dorosłego społeczeństwa. U osób cierpiących na to zaburzenie niemal wszystkie publiczne sytuacje społeczne wywołują intensywny lęk i chęć ucieczki. Dominującą jest tutaj obawa przed negatywną oceną ze strony innych: przed zrobieniem czegoś, co nas ośmieszy czy skompromituje, sprawi, że inni nas odrzucą bądź obrażą się. Obawa – podkreślmy – nadmierna, zupełnie nieadekwatna względem sytuacji.

Pełnoobjawowa fobia społeczna pojawia się na ogół dopiero w wieku dojrzewania – możemy przypuszczać, że rozwój autorefleksji typowy dla tego okresu oraz nowe wyzwania związane z wkraczaniem w dorosłość stanowią tu czynnik predisponujący. Jednak może pojawić się również i we wczesnym dzieciństwie, albo rozwijać stopniowo. Zdaniem niektórych mutyzm wybiórczy to sposób, w jaki lęk społeczny może się przejawiać u młodszych dzieci.

Pewną rolę odgrywają też kompetencje językowe dziecka. Aczkolwiek – z definicji – mutyzm dotyczy dzieci, które mówić potrafią, to bliższa analiza pokazuje, że dzieci te często mają mniej lub bardziej poważne trudności z artykulacją (wymową) bądź językiem. Może więc lęk społecz-

ny manifestuje się akurat niemówieniem (a nie w inny sposób) właśnie dlatego, iż dziecko czuje, że jego kompetencje w zakresie mowy i języka są niedoskonałe?

Mutyzm na ogół ustępuje z wiekiem

To pierwsza dobra wiadomość: mutyzm na ogół ustępuje z wiekiem. W starszych klasach podstawówki, gimnazjum czy liceum jest naprawdę bardzo rzadki. Czy w takim razie mutyzm warto zostawić sam sobie, aż dziecko z niego wyrośnie? Absolutnie nie! Po pierwsze i przede wszystkim, mutyzm to cierpienie dziecka, a także dyskomfort dla jego otoczenia. Po drugie mutyzm pozostawiony „samopas” może trwać kilka lat, a nawet dłużej. Po trzecie, taki utrwalony mutyzm może pozostawić ślady w psychice dziecka, stanowiąc czynnik ryzyka innych zaburzeń lękowych w późniejszym życiu – przede wszystkim wspomnianej przed chwilą fobii społecznej.

Druga dobra wiadomość: mutyzm można leczyć stosunkowo łatwo. Terapia behawioralna lub kognitywno-behawioralna (w przypadku dzieci starszych), czasami wsparta farmakoterapią (leki o działaniu przeciwłękowym) przynosi naprawdę dobre rezultaty. Nie jest to jednak terapia, którą można przeprowadzić od początku do końca w gabinecie specjalisty. Konieczny jest aktywny i systematyczny udział rodziców oraz szkoły.

Trzecia dobra wiadomość: w Polsce jest coraz więcej organizacji o osób kompetentnych, aby pomóc w tym problemie. Zainteresowanych rodziców odsyłam na stronę Centrum Terapii Mutyzmu, Nieśmiałości i Lęku (<http://mutyzm.pl/>), bądź też powstałego niedawno Polskiego Towarzystwa Mutyzmu Wybiórczego (<http://www.mutyzm.org.pl/>). Obie dostarczają solidnej wiedzy, a także wskazówek względem tego, gdzie szukać pomocy. Polskie Towarzystwo Mutyzmu Wybiórczego prowadzi też popularną internetową grupę wsparcia dla rodziców na Facebooku (<https://www.facebook.com/groups/mutyzm.wybiorczy/>).

Marcin Szczerbiński

Marcin Szczerbiński jest doktorem psychologii, wykładowcą w instytucie psychologii University College Cork (Irlandia). Interesuje go rozwój dzieci, zwłaszcza wykrywanie i pokonywanie trudności szkolnych. Prowadzi blog poświęcony psychologii edukacyjnej:

<http://kursy.operon.pl/Blogi/Blog-dra-Marcina-Szczerbinskiego>
kontakt: m.szczerbinski@ucc.ie

Projekt „ZROZUMIEĆ MUTYZM WYBIÓRCZY”

Prośba badacza do rodziców

KIM JESTEM? Nazywam się Marcin Szczerbiński, jestem psychologiem pracującym na uniwersytecie w Cork (Irlandia). Moimi pomysłami i odkryciami dzielę się tutaj: <http://kursy.operon.pl/Blogi/Blog-draMarcina-Szczerbinskiego>

szczają regularnie do typowych szkół i przedszkoli. Odpadają więc jedynie dzieci nauczane indywidualnie w domu oraz uczęszczające do szkół specjalnych; także dzieci polskie mieszkające za granicą, wreszcie dzieci starsze (od 5 klasy w górę).

KOGO SZUKAM? Matek, które zgodzą się wypełnić internetową ankietę na temat swoich dzieci – ich rozwoju, a zwłaszcza ich języka i komunikacji. Wypełnienie ankiety trwa 45-60 min. Jeśli znacie takie osoby – przekażcie im proszę moją prośbę.

PO CO TA ANKIETA? Ostatnio prowadzę naukowe badania nad mutyzmem wybiórczym. Mutyzm polega na tym, iż dziecko milczy – nie jest w stanie wydobyć z siebie głosu – w pewnych sytuacjach społecznych (np. w szkole lub w kontaktach z obcymi ludźmi) chociaż w innych sytuacjach mówi swobodnie (np. w domu z rodzicami). Mutyzm prawdopodobnie wynika przede wszystkim z lęku przed mówieniem. Chciałbym zrozumieć lepiej, skąd mutyzm się bierze. W tym celu zebrałem ankiety od kilkudziesięciu matek dzieci z mutyzmem. To cenny materiał, jednak aby te wyniki rzetelnie zinterpretować, muszę je porównać z odpowiedziami matek, których dzieci NIE mają mutyzmu – dzieci, które rozmawiają swobodnie we wszystkich sytuacjach. Matek takich dzieci, chętnych wypełnić ankietę, poszukuję.

WIĘC O JAKIE DZIECI CHODZI? O dzieci bez mutyzmu, obojga płci, mieszkające w Polsce, które uczęszczają regularnie do:

- przedszkola (dzieci starsze niż 3 lata);
- zerówki (formalnie zwane rocznym przygotowaniem przedszkolnym), na terenie przedszkola lub szkoły;
- klas 1-4 szkoły podstawowej. Chodzi o WSZYSTKIE dzieci, zarówno te, których rozwój przebiega „modelowo”, jak i te, które doświadczają jakichś trudności (np. dysleksja, zaburzenia mowy, itd.) – o ile tylko ucze-

CO DOSTANĘ W ZAMIAN ZA WYPEŁNIENIE ANKIETY? Świadomość, że pomagam nauce polskiej ☺. A także pomagam zrozumieć, czym jest mutyzm. To także okazja do refleksji nad rozwojem własnego dziecka – jego mocnymi stronami i jego trudnościami. Ponadto każda wypełniona ankietą będzie skutkować przelaniem przeze mnie 10 złotych na konto programu Pajacyk. Pajacyk to program Polskiej Akcji Humanitarnej, jego celem jest pomoc niedożywionym dzieciom, zarówno w Polsce (finansowanie posiłków w szkołach i placówkach opiekuńczych) jak i na świecie (dostarczanie żywności w trakcie kryzysów humanitarnych, terapeutyczne dożywianie matek w ciąży, itd.). Więcej informacji o akcji znajdziecie tutaj: <http://www.pajacyk.pl/>. Ofiarowując na cel charytatywny niewielką kwotę za każdą wypełnioną ankietę chciałbym – pośrednio i symbolicznie - wyrazić wdzięczność osobom, które mi pomogły. Na końcu badań ogłoszę, ile ankiet wypełniono i ile pieniędzy udało mi się przelać na konto Akcji.

JEŚLI KTOŚ CHCE WYPEŁNIĆ ANKIETĘ... niech wyśle mi mejla pod adres projekt.mutyzm@gmail.com, podając wiek i płeć swojego dziecka. Wyślę wówczas szczegółowe instrukcje. Wypełnienie ankiety jest technicznie łatwe.

Dziękuję!
Marcin Szczerbiński

PS. chociaż chodzi mi przede wszystkim o dzieci BEZ MUTYZMU, jeśli ten email dotrze do jakichś matek dzieci z mutyzmem, to też ucieszę się bardzo i chętnie zaproszę do badań. Proszę śmiało przekazywać dalej!

Jesteś psychologiem, pedagogiem, terapeutą? Udzielasz porad psychologicznych, prowadzisz specjalistyczne terapie, coaching, grupy wsparcia dla rodziców; organizujesz warsztaty dla uczniów z uczenia się, doradztwa zawodowego, rozwoju osobistego?

Powstaje Mapa Pomocy i Wsparcia dla Rodziców Uczniów

Przygotowujemy **Ogólnopolską Mapę Pomocy i Wsparcia dla Rodziców i Nauczycieli**, gdzie będą znajdowały się dane adresowe do specjalistów, ekspertów, trenerów, doradców... którzy pomagają w rozwiązywaniu problemów w wychowaniu, edukacji i wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży.

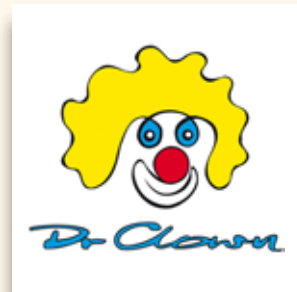
Jesteś zainteresowany? Napisz:

mamdzieckowszkole@eporadniadlarodzicow.pl

Ogólnopolska Mapa Pomocy i Wsparcia dla Rodziców i Nauczycieli
będzie umieszczona na stronie

www.eporadniadlarodzicow.pl

Terapia śmiechem

Jak w każde czwartkowe popołudnie, na pediatrii zaczyna się poruszenie. Słychać ciche szepty: „już tu są!”, dzieciaki z niecierpliwością wpatrują się w drzwi swoich sal. Wreszcie oczekiwanie dobiega końca i na korytarzu pojawia się kolorowa grupa: Doktor Iskierka, Doktor Kwiatuśzek, Doktor Bąbelek, Doktor Czerwony Kapturek, Doktor Świełtik i Doktor Wróżka. Pojawiają się w odpowiednim momencie, bo z jednej z sal wybiega pani pielęgniarka, wołając: „Alarm! Dramatyczny spadek uśmiechu! Potrzebna pomoc!”.

Dziewczynom dwa razy nie trzeba tego powtarzać - biegną na ratunek. Sytuacja nie jest łatwa. Podłączenie kroplówki u małego Krzysia wywołało potok łez. Na szczęście ekipa „doktorów clownów” nie z takimi problemami potrafi sobie poradzić! Doktor Wróżka wyjaśnia, że w kroplówce jest ukryty eliksir, dzięki któremu Krzyś będzie mógł czarować. Po chwili chłopiec szeroko się uśmiecha i ściska w rączce czerwony nos, który pojawił się tylko dzięki jego mocy i magii. „Doktorzy clowni” ruszają do kolejnych pacjentów.

Zuzia dopytuje, czy jest z nimi Szop Mieczysław, Kasia prosi o świnkę z balonika, a Piotruś chce wspólnie z clownami zaśpiewać piosenkę. Doktor Iskierka dyryguje magiczną różdżką i słysząc radosny śpiew dzieci „Idziemy do zoo, zoo zoo!” Doktor Czerwony Kapturek próbuje uspokoić Szopa Mieczysława, który rwie się do dzieci i domaga się głaskania, zaś Doktor Bąbelek stara się pokazać jak bardzo poprawiła się jej żonglerka od zeszłego tygodnia. Dzieje się tyle, że ciężko uwierzyć, że to oddział szpitalny.

To nie jest bajka ani opowieść science fiction. Tak naprawdę wygląda każde czwartkowe popołudnie w Warszawskim Szpitalu dla Dzieci. Wolontariusze Fundacji „Dr Clown” w kolorowych przebraniach, wyposażeni

w czerwone nosy, balony oraz szeroki uśmiech odwiedzają małych pacjentów. Wykorzystując drobną iluzję, elementy klaunady oraz żonglerki starają się choć na chwilę wyrwać dziecko ze szpitalnej rzeczywistości. Prowadzona przez nich „Terapia śmiechem i zabawą” udowadnia tezę, że śmiech to zdrowie. Oprócz rzeczy oczywistych, czyli poprawy samopoczucia czy wzmocnienia pracy serca, udało też się uzyskać dowody bardziej namacalne: wzrost saturacji, poprawa widzenia.

A największy komplement jaki może usłyszeć „doktor clown”? „Mamo, ja nie chcę wyjść ze szpitala. Dzisiaj przychodzą clowny!”.

W latach 60. amerykański lekarz, Hunter Campbell Adams, zwany również „Patchem Adamsem” realizował oryginalną ideę terapii śmiechem. W przebraniu klauna rozweselał pacjentów w szpitalu. Głęboko wierzył, że zadaniem lekarza nie jest jedynie leczyć ciało pacjenta, ale również duszę. W Polsce ideę Patcha Adamsa od 1999 r. realizuje Fundacja „Dr Clown”.

Naszym celem jest wywoływanie uśmiechu na twarzach chorych, a misją przekonanie, że smutek można leczyć. Obecnie około 600 wolontariuszy, w przebraniu „doktora clowna”, odwiedza w całej Polsce prawie 60 tysięcy potrzebujących. Program „Terapii śmiechem i zabawą” realizowany jest w szpitalach oraz placówkach specjalnych, edukacyjnych i opiekuńczych.

W samej Warszawie wolontariusze odwiedzają małych pacjentów sześć razy w tygodniu. W całej Polsce „doktorzy clowni” regularnie docierają do 180 szpitali i placówek w ponad 80 miastach. Aby rozszerzać działalność, potrzebujemy Państwa pomocy – serdecznie prosimy o przekazanie jednego procenta podatku. Dzięki temu dotrzemy do jeszcze większej ilości chorych dzieci, a na szpitalnych oddziałach z chorobą zwycięży uśmiech.

Magdalena Pecho

www.drclown.pl

www.facebook.com/fundacja.dr.clown

**MAM DZIECKO
W SZKOLE**

Mam Dziecko w Szkole, kwiecień 2017.

Bezpłatny magazyn dla Rodziców, Uczniów i Nauczycieli o wspólnych sprawach i problemach.

Wydawany przez Europejskie Stowarzyszenie Psychologów i Pedagogów Szkolnych w ramach Kampanii Wielka Gra o Potencjał i Zdrowie Dzieci.

Redakcja: Małgorzata Taraszkiewicz (redaktor naczelny) i Zespół.

Zdjęcie na okładce: Zofia Nalepa

Kontakt: mamdzieckowszkole@eporadniadlarodzicow.pl

Adres: 04-883 Warszawa, ul. Halki 15
www.eporadniadlarodzicow.pl